

Usein kysytyt kysymykset vuosilomasta

Miten vuosilomaa kertyy?

Työsuhteen kesto ratkaisee sen, onko vuosilomaa kertynyt 2 vai 2,5 arkipäivää lomanmääräytymiskuukaudelta. Lomaoikeus on siten lain mukaan enimmillään 24 tai 30 arkipäivää vuodessa.

Täysi lomanmääräytymiskuukausi on sellainen kalenterikuukausi, jonka aikana työntekijä on ollut työssä vähintään 14 päivää tai 35 tuntia. Työpäivien ja –tuntien lisäksi huomioon otetaan vuosilomalain mukaiset työssäoloon rinnastettavat poissaolot, esim. sairauspoissaolot, lomautus, äitiys- ja vanhempainvapaa, opintovapaa sekä vuosilomapäivät tietyissä rajoissa.

Vuosilomaa kertyy 14 päivän tai 35 tunnin säännön mukaan. Sääntöjä ei sovelleta rinnakkain tai lomittain eri kuukausina.

Loma ansaitaan 1.4.-31.3. välisen lomanmääräytymisvuoden aikana.

Esimerkki: Työsuhde kestänyt alle vuoden

Työntekijän työsuhde on alkanut 1.5.2021. Lomanmääräytymisvuoden päättyessä, 31.3.2022, työsuhde on kestänyt alle vuoden ja työntekijä on ansainnut lomaa kaksi lomapäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta siis yhteensä 22 lomapäivää 11 kuukaudelta.

Esimerkki: Työsuhde kestänyt vähintään vuoden

Työntekijän työsuhde on alkanut 29.3.2021. Työsuhde on seuraavan lomanmääräytymisvuoden päättyessä, 31.3.2022, vähintään vuoden mittainen, joten lomakertymä on 2,5 lomapäivää kultakin täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta 1.4.2021 alkaen. Yhteensä 30 lomapäivää, joista 24 lomapäivää on kesälomaa ja annettava 2.5.-30.9.2022 välisenä aikana ja loput talvilomaa, jotka on annettava 30.4.2023 mennessä, jollei työntekijän kanssa muuta sovita.

Miten vuosilomapäivät kuluvat?

Vuosilomat annetaan arkipäivinä. Laissa tarkoitettuja arkipäiviä ovat muut viikonpäivät kuin sunnuntait ja kirkolliset juhlapäivät. Kun kysymyksessä on normaali lomaviikko ilman arkipyhä, kuuluu sen aikana kuusi lomapäivää.

Seuraavia päiviä ei lasketa vuosilomapäiviksi:

- kaikki sunnuntaipäivät
- uudenvuodenpäivä
- loppiainen
- pitkäperjantai
- pääsiäislauantai
- 2. pääsiäispäivä
- vapunpäivä
- helatorstai
- juhannusaatto
- juhannuspäivä
- pyhäinpäivä
- itsenäisyyspäivä
- jouluaatto
- joulupäivä
- tapaninpäivä

Esimerkki:

Työntekijä pitää kesälomaa ajalla 13.6.-26.6.2022. Hänellä kuuluu 10 vuosilomapäivää, koska 24.päivä on juhannusaatto ja 25.päivä on juhannuspäivä. Nämä päivät eivät kuluta vuosilomaa.

Esimerkki:

Työntekijä pitää 4 viikkoa kesälomaa ajalla 4.7.-31.7.2022. Nämä viikot ovat normaaleja viikkoja ja vuosilomaa kuuluu 24 päivää, 6 päivää viikossa.

Miten osa-aikatyöntekijän vuosilomapäivät kuluvat?

Työntekijä työskentelee kolmena päivänä viikossa, maanantaisin, tiistaisin ja torstaisin. Hän pitää vuosilomaa ajalla 6.-12.6.2022. Vuosilomapäiviä kuuluu maanantaista lauantaihin eli kuusi päivää. Työntekijä ei voi poimia pidettäviä lomapäiviä niin, että hän pitäisi lomaa vain maanantain, tiistain ja torstain. Myös keskiviikko, perjantai ja lauantai kuluttavat lomaa ja niiltä maksetaan vuosilomapalkka.

Voiko työntekijä olla pitämättä vuosilomapäiviä ja ottaa ne rahana?

Vuosilomalain mukaan pitämättömät lomat voidaan maksaa lomakorvauksena työsuhteen aikana vain seuraavissa tapauksissa:

- työntekijä lähtee suorittamaan asepalvelusta, vapaaehtoista asepalvelusta tai siviilipalvelusta
- työntekijä on pitkällä sairauslomalla ja sen vuoksi ei voi pitää vuosilomaa säädettyssä ajassa

Muissa kuin edellä mainituissa tilanteissa vuosilomaa ei voi korvata rahana työsuhteen jatkuessa. Ei edes työnantajan ja työntekijän välisellä sopimisella. Lomaa ei siis voida korvata rahana sillä perusteella, että työntekijä ei ehdi tai halua pitää lomaa.

Työnantaja on vastuussa siitä, että kaikki ansaitut lomat tulevat pidettäväksi lomana tai siirretään loman siirtämistä koskevien rajojen puitteissa tai säästetään säästövapaisiin.

Onko perheenjäsenellä oikeus vuosilomaan?

Silloin, kun työnantajan palveluksessa ei ole perheenjäsenten lisäksi muita työntekijöitä, on perheenjäsenellä oikeus vuosilomalain mukaiseen vapaaseen ja lomakorvaukseen. Perheenjäsenen vuosiloma-oikeus on näin riippuvainen paitsi sopimuksen mukaisesta työajasta myös siitä, onko työnantajan palveluksessa perheen ulkopuolisia työntekijöitä. Työsuhteen kestäessä hänellä on näin ollen oikeus halutessaan saada vapaata kaksi arkipäivää kultakin kalenterikuukaudelta, jonka aikana hän on ollut työsuhteessa.

Jos työnantajalla on vakituisina työntekijöinä perheen ulkopuolisia henkilöitä, kertyy myös perheenjäsenelle vuosilomaa vuosilomalain normaalien sääntöjen mukaan.

Voiko työnantaja määrätä vuosiloman ajankohdan?

Työnantaja määrittelee vuosiloman antamisajankohdan. Työnantajan on selvitettävä työntekijöille vuosiloman antamisessa työpaikalla noudatettavat yleiset periaatteet, esim. lomien porrastukset.

Ennen loman ajankohdan määrittämistä työnantajan on varattava työntekijälle tilaisuus esittää mielipiteensä loman ajankohdasta ja otettava mahdollisuuksien mukaan huomioon työntekijöiden esitykset ja noudatettava tasapuolisuutta lomien antamisessa.

KuusSoTe

Kuusiokuntien sosiaali- ja
terveyskuntayhtymä